

AKVARIUM

(závěrečná diskuze)

2021

Teze pro knihovny v roce 2021
jako poselství z nepříliš vzdálené budoucnosti

INDIÁNI #2

Knihovny posilují svoji vzdělávací a sociální roli, aby reagovaly na dopady společenských změn (transformace pracovních míst a procesů, zavádění technologií atd.)

teze přijata

Jak může knihovna na malém městě naplňovat svoji vzdělávací roli vůči populaci středního věku?

SOVY #3

Knihovna svými službami a kvalifikovaným personálem nezaujatě překonává rozdíly ve společnosti a neutrálním způsobem kultivuje informační prostředí. Knihovna nesmí sklouznout k cenzuře informací. Je důvěryhodná.

teze přijata

Jakým způsobem docílí knihovník nezaujatosti v otázkách, které se ho osobně dotýkají? (např. informace o Covidu)

VÍLY #2

teze zamítnuta

Důvěryhodnost + nové příležitosti

Knihovny nepřijdou o své uživatele a udrží si roli sjednocující a důvěryhodné instituce

Zachovají rovný přístup ke zdrojům, informacím a službám stejně tak, jako k jejich konzumentům

Knihovny trvale propagují své služby a zdroje, hledají nové uživatele

Budují a rozvíjejí vztah k jednotlivým segmentům uživatelů, dohlíží na to, aby neztratily stávající

Navazují partnerské vztahy s jinými subjekty s tím, že postupují s rozmyslem a důkladně si hlídají podmínky spolupráce

Jak designovat a propagovat služby vůči těm, kteří dnes nemají s knihovnou žádný kontakt?

MOTÝLI #3

Knihovny jsou průvodci světem ověřených informací. Realizují vzdělávání pro širokou veřejnost v oblasti mediální gramotnosti. Zároveň poskytují svá kvalitní data dalším systémům, typicky Seznam a Wikipedie, které je zaindexují a zobrazí na prvních pozicích.

teze přijata

Jaká může průměrná městská knihovna poskytnout data zajímavá pro Seznam a Wikipedii?

INDIÁNI #1

Knihovny zajišťují centralizované, důvěryhodné, bezbariérové a uživatelsky přívětivé online služby, přecházejí na centrální zajištění informační infrastruktury a kooperují při jejich rozvoji a provozování.

teze přijata

Jaká způsobem přimět knihovny, aby se podílely na centralizovaných službách? (počet knihoven na knihovny.cz)

SOVY #2

Knihovna se soustředí na vybrané služby s největší veřejnou hodnotou a zároveň ekonomickou efektivitou v souladu s potřebami místa a zájmy zřizovatele. Knihovna rozšiřuje nabídku volnočasových, vzdělávacích a komunitních aktivit, ale stále zachovává svou identitu.

teze zamítnuta

Jakým způsobem porovnávat hodnotu veřejných služeb?

VÍLY #1

teze zamítnuta

Spolupráce, lobbying

Pro stabilizaci postavení knihoven a rozvoj jejich služeb jmenovat reprezentanta všech typů knihoven (dobře placený tajemník?) s mandátem pro:

- ❖ vyjednávání a lobbying
- ❖ hledání společných cílů a spojenců

Reprezentant knihoven musí knihovnické komunitě reportovat dosažené cíle a průběžně s ní komunikovat.

Reprezentant knihoven lobbuje v jejich prospěch i za cenu ústupků nebo protislužeb ze strany knihoven, ale při zachování jejich kreditu.

Kdo ho bude zaměstnávat?

MOTÝLI #1

Profesionalizace marketingu a PR. Důsledkem jsou personální změny v organizační struktuře. PR v rámci reorganizace využívá úvazky z jiných činností (např. katalogizaci, akvizici).

Knihovny mají jednotný brand. PR využívá sdílené nástroje a služby konsorcia knihoven, které nabízí hotová řešení knihovně na míru.

teze přijata

Jaké procento ze svého rozpočtu by knihovny měly dávat na marketing a PR?

SOVY #8

Knihovna pracuje s variantními řešeními. V pravidelných intervalech reviduje a aktualizuje své strategické dokumenty a implementuje procesy vyplývající z přijatých změn.

teze přijata

Kdo to bude v knihovně dělat?

INDIÁNI #4

Knihovny vytváří pracovní pozice zaměřené na nové kompetence: online komunikace, design služeb, oborově specifické informace, marketing, edukace, komunitní práce.

teze přijata

Které pracovní pozice se ruší či omezují?

SOVY #7

Knihovna pracuje se svou organizační strukturou a optimalizuje počet a kvalifikaci personálu. Knihovna podporuje soudržnost a loajalitu zaměstnanců. Využívá potenciálu dobrovolnictví.

teze přijata

Mají se propustit zaměstnanci, kteří nejsou nutní?

MOTÝLI #4

Knihovny aktivně předcházejí bezpečnostním útokům, vedoucím například k diskreditaci dat čtenářů, prostřednictvím ICT.

V knihovnách probíhají pravidelné bezpečnostní audity.

teze přijata

Jak to má běžná městská knihovna dělat?

SOVY #5

Knihovna si buduje kredit bezpečného místa. Nezbytná opatření aplikuje způsobem zachovávajícím přívětivost a zdvořilost vůči uživatelům a zaměstnancům. Komunikuje tyto postoje.

teze přijata

Jak má knihovna přistupovat k bezdomovcům?

MOTÝLI #5

Knihovny aktualizují a doplňují krizové plány, které obsahují nejen běžné hrozby (požár, povodeň, útok), ale i scénáře pro neočekávané události. Například kybernetický útok, pandemie, politická změna, výpadek veřejné infrastruktury, ekonomická krize.

teze přijata

Jak to má běžná knihovna dělat? Nebo to bude vznikat společně? A pokud ano - kdo se o to postará?

INDIÁNI #3

Knihovny pomáhají státu a veřejné správě
(krizové situace, sčítání lidu, e-government atd.)

teze přijata

Jak stanovit hranici co má ještě knihovna dělat a co již ne?

SOVY #1

Knihovna všemi legálními a eticky nespornými prostředky pracuje ve prospěch místa, kde působí. Poskytuje kvalitní službu a umí ji prodat, aby přesvědčila společnost a svého zřizovatele, že je důležité do ní investovat. Knihovna dodržuje politickou neutralitu.

teze přijata

Kdo je arbitrem toho, co je a co není ve prospěch místa?

VÍLY #3

teze přijata

Efektivita procesů + udržitelnost IT

Lépe než samostatný audit je lepší provést spolu s ním i studii proveditelnosti, která posoudí stávající procesy a posoudí smysluplnost, efektivitu a dlouhodobou udržitelnost jejich automatizace. Objektivizace doposud intuitivně prováděných rozhodnutí.

Modelová řešení mohou být publikována a bezplatně využita i v jiných knihovnách (příklady dobré praxe sdílené prostřednictvím metodických center, finanční zajištění z VISKu?).

Dostupnost služeb závislých na IT v podmínkách zastarávání techniky a nedostatku IT specialistů zajistí knihovny tak, že vybrané (neknihovnické i knihovnické) činnosti a provozy budou outsourcovat s cílem konsolidovat je pro více knihoven dohromady. V případě outsourcování technických řešení nezapomínat na zajištění zpětné dostupnosti dat a zachovat v instituci základní know-how, aby knihovna předešla vendor lock-in.

Jakým způsobem zajistím know-how u outsourcovaných řešení?

INDIÁNI #5

Knihovny zavádějí nové typy bezkontaktních a dodávacích služeb.

teze přijata

Například?

SOVY #6

Knihovna usiluje o prostorové a technické zajištění svých činností a služeb.
Knihovna umožňuje veřejnosti, aby využívala její prostory pro své aktivity.
Knihovna je bezbariérová.

teze přijata

Kdo posoudí jaké aktivity jsou vhodné a kdo bude hradit náklady?

MOTÝLI #2

Vzniká právní rámec na zajištění postavení knihoven při vývoji a užití umělé inteligence s partnery pomocí vysoce organizovaných metadat. Cílem je dosažení zásadní optimalizace služeb knihoven a zlepšení informačního prostředí.

teze přijata

Jak by takový rámec měl vypadat? A nepatří data pořízená za veřejné prostředky všem?

INDIÁNI #6

Knihovny digitalizují a zpřístupňují veškerý bohemikální tištěný obsah.

teze přijata

Co na to Svaz českých knihkupců a nakladatelů a Dilia (kolektivní zástupce autorů)?

SOVY #4

Knihovna rozšiřuje nabídku digitálních služeb a využívá technologie v takové míře, aby zachovala lidský rozměr služeb a současně jejich ekonomickou únosnost.

teze přijata

Mají knihovny zavádět samoobslužné půjčování a vracení knihovních jednotek?